

Programul Operațional Romania – Republica Moldova 2014-2020

Procesul de verificare a cheltuielilor și veniturilor

*Training pentru controlori
12 Noiembrie 2020*

Programe funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Detalii generale

- **Instrucțiunea nr. 2. din octombrie 2020** furnizează principalele aspecte, responsabilități, sarcini și proceduri care trebuie luate în considerare atât de controlori cât și de beneficiari în timpul verificării cheltuielilor efectuate în contextul unui contract de grant.
- Beneficiarii și controlorii trebuie să cunoască și să aplice regulile și procedurile prevăzute în Instrucțiunea nr. 2 și în anexele acesteia.
- Până când modulul specific sistemului EMS-ENI va fi operațional, procesul de verificare a cheltuielilor se efectuează prin utilizarea documentelor pe suport de hârtie și în versiune electronică.
- **Instrucțiunea nr.2** a fost modificată prin **Instrucțiunea nr.3 din 02 noiembrie 2020.**
- Toate documentele pot fi accesate pe site-ul programului www.ro-md.net

Anexe

- **Anexa 1** – Model contract de servicii între beneficiar și controlor (numai pentru beneficiarii și controlorii din Republica Moldova)
- **Anexa 2** – Lista documentelor justificative indicative necesare pentru verificarea cheltuielilor
- **Anexa 3** – Indicatori de risc aferenți achizițiilor efectuate
- **Anexa 4** – Lista de verificare aferentă controlului
- **Anexa 5** – Model de raport privind fraudă sau corupția suspectată și/sau constatată
- **Anexa 6** – Declarația beneficiarului lider/ beneficiarului
- **Anexa 7** – Declarația privind numărul de ore lucrate
- **Anexa 8** – Model de raport de verificare a cheltuielilor și veniturilor
- **Anexa 9** – Model de raport consolidat privind verificarea cheltuielilor și a veniturilor
- **Anexa 10** – Raportul financiar
- **Anexa 11** – Fișa TESIM privind achizițiile în Republica Moldova
- **Anexa 12** – Model de raport de verificare la fața locului

Instrucțiunea nr.2/2020 – Principalele responsabilități ale controlorilor (1)

Controlorii vor:

- ❖ Aplica procedurile convenite privind verificarea cheltuielilor și veniturilor;
- ❖ Verifica un procent de 100% din toate cheltuielile și veniturile raportate de către un beneficiar;
- ❖ Efectua, cel puțin o dată pe perioada de implementare a proiectului, o vizită la fața locului la locația beneficiarului;
- ❖ În cazul proiectelor HARD/ proiectelor mari de infrastructură, atunci când cheltuielile legate de infrastructură sunt mai mari de 100.000 de euro, controlorul efectuează în mod obligatoriu o vizită la fața locului;
- ❖ Solicita clarificări beneficiarilor (dacă este cazul) și valida exclusiv costurile verificate*;
- ❖ Furniza Autorității Naționale un Raport ori de câte ori este suspectată și / sau constatată o faptă de fraudă sau corupție;

*În cazul în care beneficiarul nu furnizează controlorului în termenul stabilit (5 zile) clarificările / documentele suplimentare, beneficiarul poate solicita costurile în următoarea perioadă de raportare

Programe funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Instrucțiunea nr.2/2020 – Principalele responsabilități ale controlorilor (2)

Controlorii vor:

- ❖ Include orice neregulă suspectată în raportul de verificare a cheltuielilor și vor informa Autoritatea Națională;
- ❖ Participa la instruiți și întâlniri specifice organizate de către structurile Programului;
- ❖ Accesa contul EMS-ENI pe baza acreditărilor furnizate, atunci când modulul specific sistemului va fi operațional;
- ❖ **Emite raportul de verificare a cheltuielilor și veniturilor;**
- ❖ Suplimentar, **controlorul beneficiarului lider** va emite un raport consolidat de verificare a cheltuielilor și a veniturilor la nivelul proiectului;
- ❖ **Beneficiarul** va pune la dispoziția controlorului o copie a contractului de grant, anexele sale, acordul de parteneriat, modificările acestora și orice alte informații relevante.

Instrucțiunea nr.2/2020 - Proceduri

Proceduri generale	Proceduri pentru verificarea cheltuielilor	Proceduri specifice
<ul style="list-style-type: none"> • Prevederile contractului de grant • Raportul financiar aferent contractului de grant • Reguli pentru contabilitate și evidență • Concilierea • Ratele de schimb	<ul style="list-style-type: none"> • Eligibilitatea costurilor • Eligibilitatea costurilor directe • Costuri indirecte • Contribuții în natură • Costuri neeligibile • Veniturile obținute în cadrul proiectului	<ul style="list-style-type: none"> • Dovezile utilizate în verificare • Procentul de verificare (100%) • Vizita la fața locului

Instrucțiunea nr.2/2020 – Proceduri generale

Stabilesc:

- Posibilitatea controlorului de a **solicita clarificări** beneficiarului asupra conținutului contractului de grant (CG);
- **Condițiile de verificare** (în conformitate cu CG) a raportului financiar;
- Modalitate de **examinare a respectării regulilor** aferente păstrării evidențelor și cele referitoare la sistemele de contabilitate;
- **Concilierea** de către controlor a informațiilor din raportul financiar cu sistemul de contabilitate și evidență a beneficiarului;
- Modalitatea de **conversie în euro** (*de către fiecare beneficiar utilizând cursul lunar de schimb Inforeuro din luna în care cheltuielile au fost supuse verificării*).

Instrucțiunea nr.2/2020 – Proceduri pentru verificarea cheltuielilor (1)

Eligibilitatea costurilor - controlorul verifică, pentru fiecare cheltuială dacă:

- A fost **efectuată și plătită** în perioada de implementare a proiectului;
- Cheltuiala **inclusă** în raportul financiar corespunde cu cea din bugetul proiectului;
- A fost **necesară**;
- Este **înregistrată în sistemul contabil** al beneficiarului;
- **Respectă legislația** națională și europeană inclusiv în ceea ce privește taxele și securitatea socială;
- Este **rezonabilă și fundamentată** prin documente justificative;
- Valoarea monetară a cheltuielilor este **conformă** cu documentele suport/justificative;
- Au fost respectate **regulile privind achizițiile** aplicabile la nivelul Programului și la nivel național;
- Au fost respectate **regulile privind informarea și vizibilitatea**;
- A fost efectuată în aria Programului sau înafara acesteia, conform regulilor Programului.

Instrucțiunea nr.2/2020 – Proceduri pentru verificarea cheltuielilor (2)

- **Eligibilitatea costurilor directe** – controlorul verifică dacă cheltuielile efectuate sunt listate în raportul financiar în liniile bugetare aferente costurilor directe și dacă acestea corespund celor definite de către CG.
- **Costuri indirecte** – controlorul nu trebuie să verifice aceste costuri.
- **Contribuții în natură** – controlorul verifică dacă costurile din raportul financiar nu includ contribuții în natură. Acestea nu reprezintă cheltuieli reale și nu sunt costuri eligibile.
- **Costuri neeligibile** – controlorul verifică dacă sunt respectate prevederile CG în ceea ce privește aceste costuri.
- **Veniturile obținute în cadrul proiectului** – un grant nu poate genera profit pentru beneficiari. Controlorul examinează dacă veniturile care ar trebui atribuite proiectului au fost alocate și declarate în raportul financiar.

Instrucțiunea nr.2/2020 – Proceduri specifice

Stabilesc:

- Detaliile referitoare la **verificarea** cheltuielilor și veniturilor, a dovezilor inclusiv procentul de verificare (100%);
- **Aspectele aferente verificării la fața locului** - eligibilitatea cheltuielilor, existența documentelor, echipamentelor, lucrărilor și funcționalitatea acestora, înregistrarea în sistemul contabil a bunurilor, serviciilor și lucrărilor, respectarea regulilor de vizibilitate.

Programe funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Anexa 1 - Model contract de servicii între beneficiar și controlor

- Stabilește **responsabilitățile și obligațiile** controlorului/beneficiarului și asigură cadrul normativ pentru respectarea prevederilor Programului.
- Beneficiarul furnizează controlorului Raportul financiar, documentele justificative, documentația proiectului, acordă accesul la contabilitate, la investițiile fizice și transmite orice clarificare solicitată.
- Controlorul emite un **raport individual** de verificare a cheltuielilor și a veniturilor;
- Suplimentar raportului individual, controlorul beneficiarului lider va emite un **raport consolidat** (la nivel de proiect) de verificare a cheltuielilor și a veniturilor;
- **Contractul impune** termene clare, standarde minime inclusiv de etică, stabilește prevederile pentru suspendarea totală și parțială a contractului, prelungirea și rezilierea acestuia, cauzele sancțiunilor administrative.
- **Controlul calității** este asigurat de Secretariatul Tehnic Comun, de Autoritatea de Management sau de către Ministerul Finanțelor din Republica Moldova în calitatea sa de Punct de Contact pentru Control.

Anexe utilizate de controlori (I)

Anexă

Conținut

A2 - Lista documentelor justificative indicative	<ul style="list-style-type: none"> • Atunci când efectuează verificarea, controlorul va lua în considerare lista (organizată după tipul de costuri / linii bugetare)
A3 - Indicatori de risc aferenți achizițiilor efectuate	<ul style="list-style-type: none"> • Controlorul verifică dacă Beneficiarul a încheiat, în conformitate cu regulile de achiziție stabilite în contractul de grant, contracte cu furnizorii de servicii/lucrări. La examinarea documentelor justificative, controlorul ia în considerare indicatorii de risc enumerați în anexa 3.
A4 - Lista de verificare aferentă controlului	<ul style="list-style-type: none"> • La efectuarea verificării, controlorul va utiliza lista de verificare care va fi completată și atașată la raportul de verificare a cheltuielilor și a veniturilor

Programe funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Anexe utilizate de controlori (II)

Anexă

Conținut

A5 – Model de raport privind fraudă sau corupția suspectată și/sau constatată	<ul style="list-style-type: none"> • Dacă este cazul, controlorul elaborează un raport privind fraudă sau corupția suspectată și / sau constatată și îl va transmite direct Autorității Naționale fără a fi necesar să informeze beneficiarul de proiect
A8 - Model de raport de verificare a cheltuielilor și veniturilor	<ul style="list-style-type: none"> • În raport, controlorul va furniza suficiente detalii pentru a permite Beneficiarului și Autorității de Management să înțeleagă natura și amploarea procedurilor aplicate și constatările raportate.
A9 - Model de raport consolidat privind verificarea cheltuielilor și a veniturilor	<ul style="list-style-type: none"> • Controlorul beneficiarului lider va emite raportul consolidat pe baza rapoartelor de verificare a cheltuielilor și veniturilor (anexa 8) ale fiecărui beneficiar. Controlorul va examina dacă cheltuielile din rapoartele individuale de control sunt transferate corect în raportul de control consolidat.
A12 - Model de raport de verificare la fața locului	<ul style="list-style-type: none"> • Anexa va fi utilizată de către Controlor în timpul vizitei la fața locului.

Programe funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Muțumesc!

Programe funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION